

Meetnet vlinders

Juni 2025

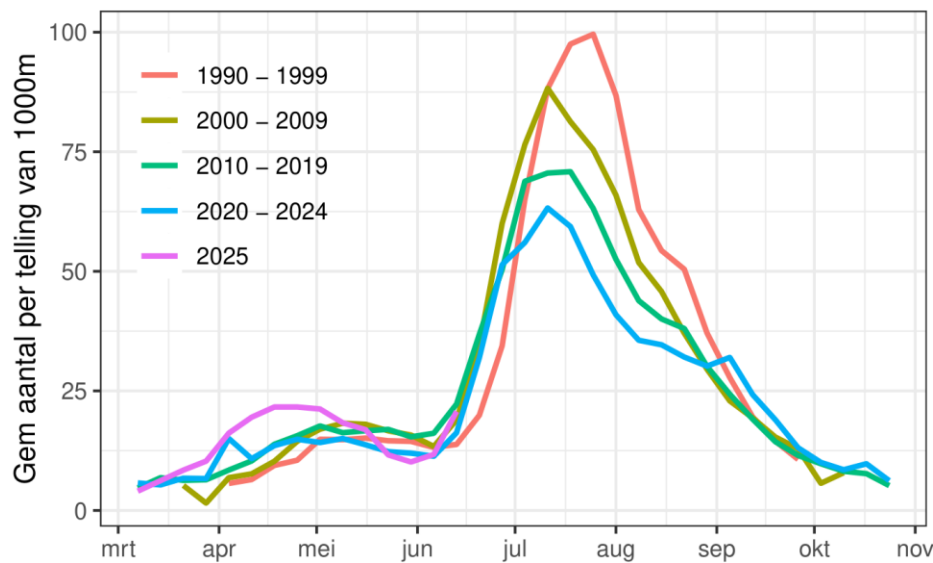
Beste teller,

We zijn de juni-dip door, en het aantal vlinders begint weer aan te trekken. Gelukkig heeft het de afgelopen maand nog geregend, zodat veel waardplanten toch niet allemaal verdord zijn.

Aantal vlinders

Het totaal aantal vlinders was dit voorjaar hoog, waarbij vooral dagpauwoog, landkaartje en de witjes zorgden voor deze hoge dichtheid. De zeldzame soorten als aardbeivlinder, veldparelmoervlinder en bont dikkopje deden het juist slecht. Wat ook opvalt is dat de juni-dip dit jaar al eind mei viel. Ook was hij dieper dan normaal. En het was echt wel even afzien als je je route liep en helemaal niets zag.

Het goede nieuws is dat we inmiddels door de dip heen zijn en de aantallen vlinders weer aantrekken. Vooral talrijke soorten als bruin zandoogje, de witjes en groot dikkopje zullen de komende weken het beeld op veel routes bepalen.

Hoe verging het de voorjaarsvlinders?

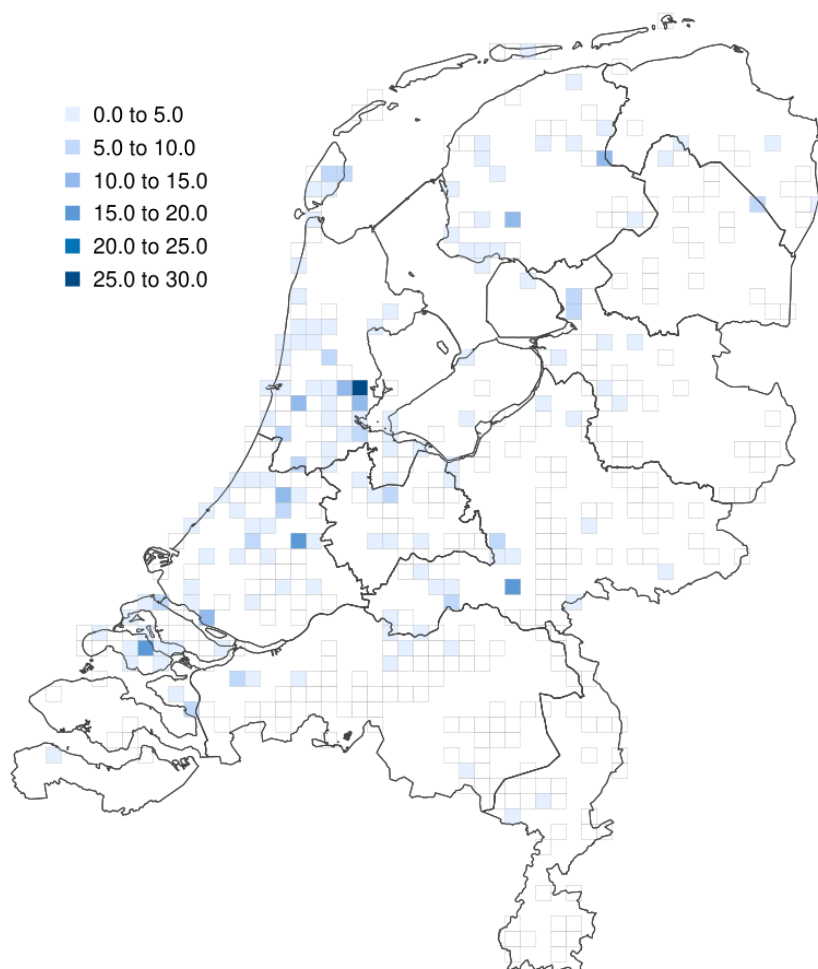
Natuurlijk weten we pas precies hoe het met de voorjaarsvlinders is gegaan als we met het CBS de officiële indexen bepaald hebben, maar een ruwe vergelijking in termen als beter of slechter valt al te maken. We maken een vergelijking van de aantallen vlinders in 2025 met die in de perioden 1990-2014 en 2015-2024 (de laatste tien jaar):

Soort	Vergeleken met 1990-2014	Vergeleken met 2015-2024
aardbeivlinder	slechter	slechter
argusvlinder	slechter	beter
bont dikkopje	slechter	slechter
bont zandoogje	beter	beter
boomblauwtje	beter	beter
boswitje	slechter	slechter
bruin blauwtje	beter	beter
bruin dikkopje	beter	beter
bruine vuurvlinder	slechter	slechter
citroenvlinder	beter	ruwweg even goed
dagpauwoog	beter	beter
gehakelde aurelia	ruwweg even goed	ruwweg even goed
groentje	ruwweg even goed	ruwweg even goed
groot koolwitje	beter	beter
grote vos	beter	slechter
hooibeestje	slechter	slechter
icarusblauwtje	beter	beter
klaverblauwtje	slechter	slechter
klein geaderd witje	ruwweg even goed	beter
klein koolwitje	beter	beter
kleine vos	slechter	slechter
kleine vuurvlinder	slechter	ruwweg even goed
koninginnenpage	ruwweg even goed	beter
landkaartje	beter	beter
oranjetipje	beter	slechter
scheefbloemwitje	n.v.t.	beter
veldparelmoervlinder	veel slechter	veel slechter
zilveren maan	slechter	slechter

Iets meer soorten (13) doen het dit jaar beter dan de afgelopen tien jaar, terwijl 11 soorten het slechter doen en 4 soorten ruwweg even goed. Vooral de aantallen van de veldparelmoervlinder waren dramatisch laag: op drie routes werden in totaal 6 vlinders geteld, dat waren er vorig jaar nog 39. Een combinatie van veel slecht weer in de vliegtijd in 2024 en een maaifout op de locatie van een van de belangrijke populaties heeft de soort geen goed gedaan. Dit jaar was het weer wel goed in de vliegtijd, laten we hopen op herstel.

Flexellingen

Als we alle tellingen van de kleine vos van dit voorjaar in een kaart zetten (rechts: gemiddeld aantal per 1000m per telling per hok van 5x5km) zien we een inmiddels bekend patroon: de soort doet het vooral goed in de noordwestelijke helft van Nederland, en lijkt bijna verdwenen uit het oosten en zuiden. De hoogste dichtheden worden geteld in de natte polders ten noorden van Amsterdam, maar ook op andere plekken in Noord- en Zuid-Holland zijn soms relatief veel kleine vossen geteld. Ook opvallend is Zeeland: Schouwen-Duiveland is bezet, maar Beveland en Walcheren niet meer.

Een flexelling is een telling waarbij je van een wandeling een compleet lijstje doorgeeft, in plaats van hier en daar een losse waarneming. Nog nooit gedaan? Probeer het eens uit! Het gaat nauwelijks extra werk kosten, het is eigenlijk heel makkelijk én het levert gegevens op die we kunnen gebruiken voor onze trends van soorten. Meer info op vlinderstichting.nl/flexellingen

Witjes onbekend

Het is een paar weken mogelijk geweest om in het meetnet 'Witje onbekend' in te voeren. Toch is dat niet de bedoeling. Het is voor het meetnet ook belangrijk om de ontwikkeling van de witje per soort bij te houden. En die verschilt nogal. Zo kan het klein gaderd witje slecht tegen droogte, en het klein koolwitje juist goed.

Natuurlijk kan het moeilijk zijn om langsvliegende witjes op naam te brengen. Maar gebruik dan toch (net als de vorige 35 teljaren sinds 1990) de methode zoals die in de [handleiding](#) staat en verdeel de 'witjes onbekend' via de verhouding van de witjes die u wel op naam wist te brengen.

Als u 'witje onbekend' heeft gebruikt: probeer of u het weer terug kunt zetten naar de soorten.

Verwachte vliegtijd soortgerichte dagvlinders

Inmiddels is de vliegtijd voor veel zomervlinders begonnen. Voor de tellers die een soortgerichte route tellen zijn hier de beste telmomenten:

Kleine ijsvogelvlinder: van nu tot midden juli
Grote weerschijnvlinder: van nu tot midden juli
Bosparemoervlinder: van nu tot midden juli
Duinparemoervlinder: van nu tot midden juli
Grote paremoervlinder: van nu tot midden juli
Gentiaanblauwtje (eitjes): van midden juli tot midden augustus
Groot dikkopje: van nu tot midden juli
Veenhooibeestje: van nu tot midden juli
Bruine eikenpage: van nu tot midden juli
Spiegeldikkopje: van nu tot midden juli
Heideblauwtje: van nu tot midden juli

Save the date: Tuinvlindertelling 11 t/m 13 juli 2025

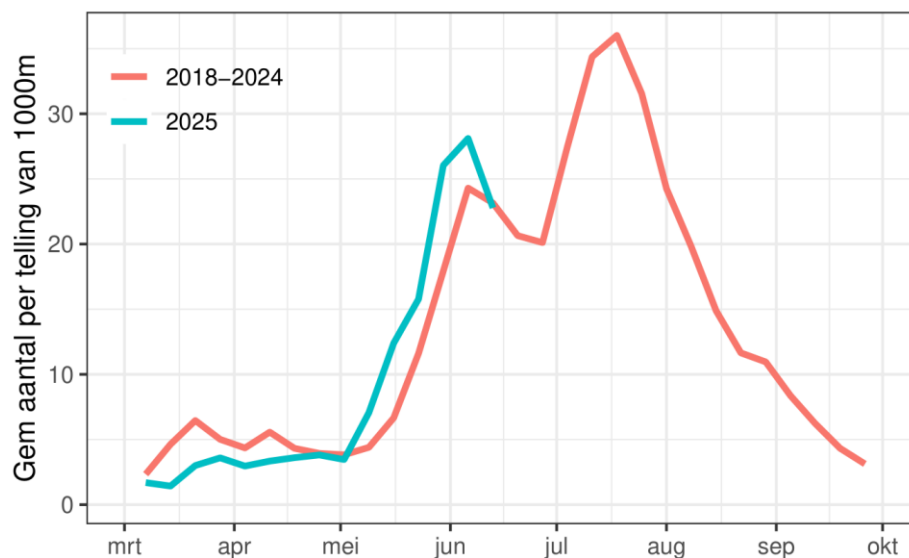
Hoe gaat het met de tuinvlinders in ons land? Welke soorten vlinders vliegen er in uw tuin? Tel mee met de Tuinvlindertelling en help ons de vlinders in de tuin beter in kaart te brengen! Seintje ontvangen als de telling begint? We sturen een e-mailtje voordat de telling start om te helpen herinneren: [stuur mij een seintje](#).

Hommels

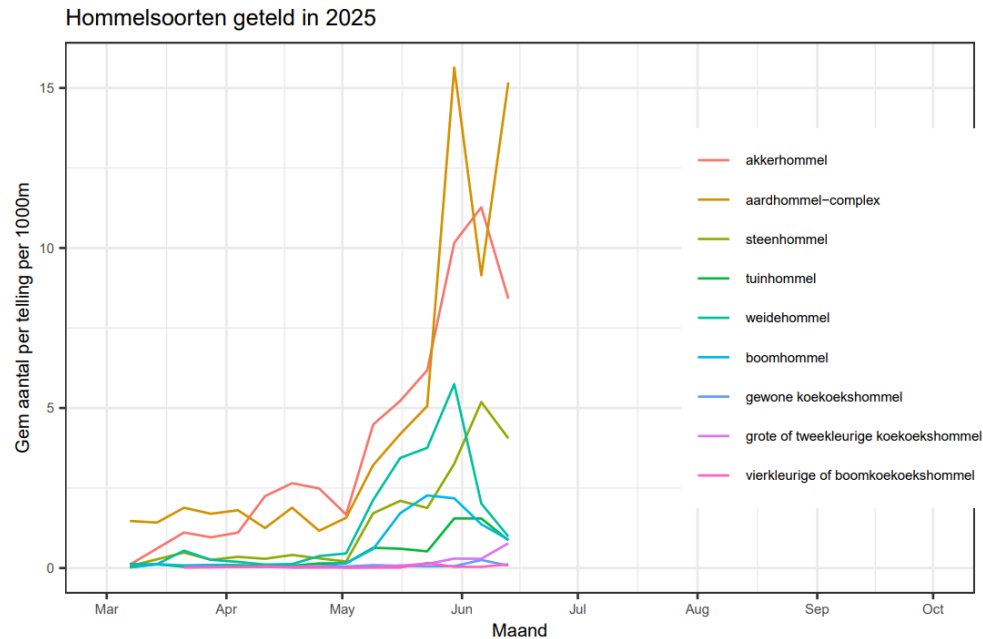
Seizoen hommels totaal

We zijn inmiddels halverwege het seizoen en het wordt al aardig om de aantallen in de tellingen van dit jaar te vergelijken met die van de voorgaande jaren. Tot mei lagen die aantallen onder het gemiddelde van de afgelopen jaren. Vanaf begin mei liggen de aantallen juist wat boven het gemiddelde. 2025 hoort tot nu toe echter niet bij jaren met de hoogste aantallen. Daarbij zien we dat de aantallen in mei eerder begonnen te stijgen dan gemiddeld, met de toename van het aantal werksters en mannetjes. De eerste aantalspiek lijkt nu voorbij. Het is nu wachten op de tweede aantalspiek. Uiteraard loopt dit niet in het hele land en op elke route gelijk op. Volgen de aantallen op jouw route ongeveer de landelijke lijn?

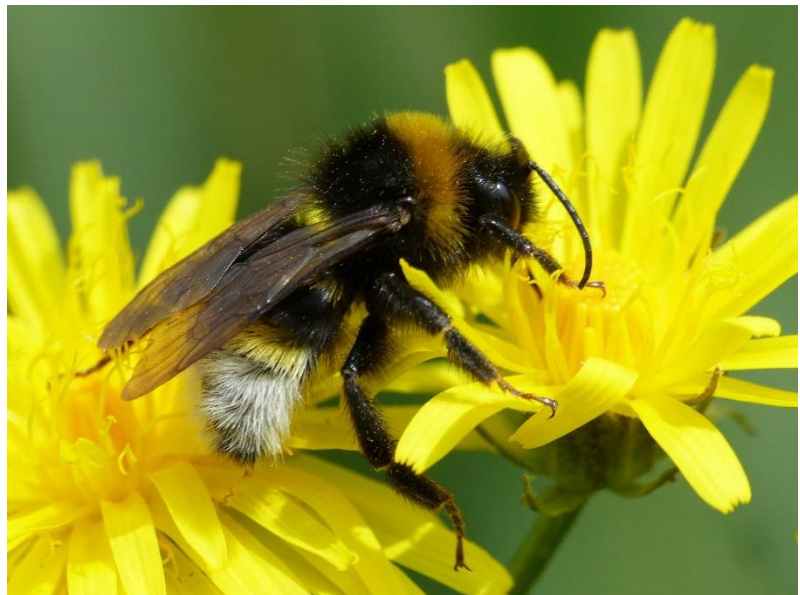
Soorten op een rij

We hebben voor deze nieuwsbrief het aantalsverloop in 2025 van alle soorten eens in dezelfde grafiek gezet. Dat zie je in onderstaande figuur, waarin iedere soort zijn eigen kleur heeft. Je kunt dan niet met de voorgaande jaren vergelijken, maar je kunt wel de aantallen en het verloop van de algemeenste soorten naast elkaar zien. Ook de landelijke aantalsverhoudingen tussen de verschillende soorten worden zo wat duidelijker. De echte voorjaarssoorten als boomhommel en weidehommel lijken alweer over hun hoogste aantalspiek heen. Dit geldt ook voor de veenhommel (niet in het grafiekje) die we in de vorige nieuwsbrief besproken hebben. Die soort heeft wel meerdere generaties per jaar, dus er kan weer een opleving komen. Maar omdat ook veldhommel mannetjes nu beginnen te vliegen, is het extra opletten met de determinatie ([zie vorige nieuwsbrief](#)).

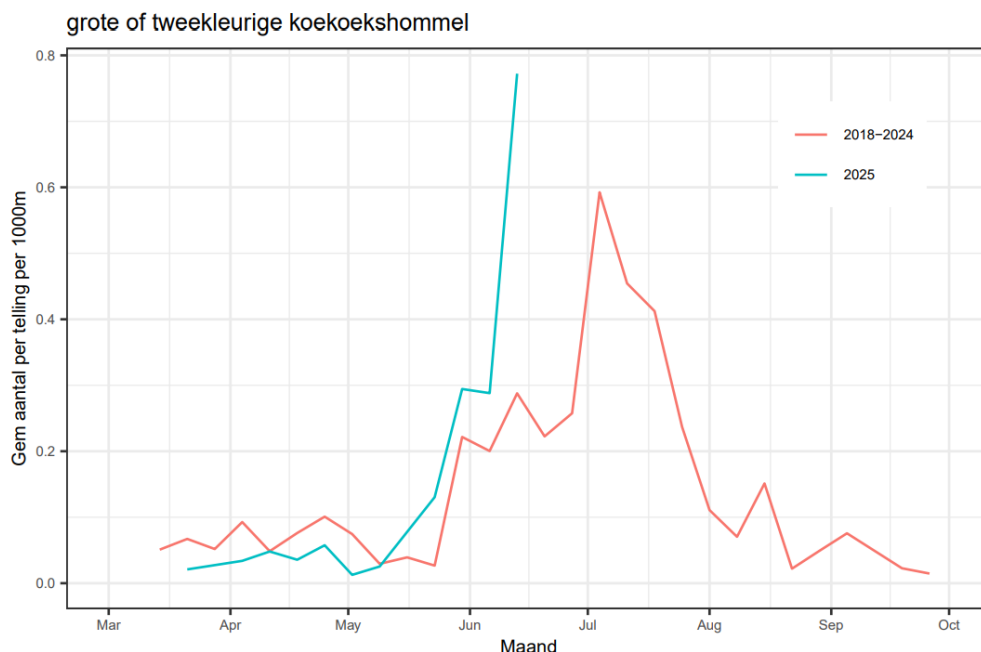

Koekoekshommel mannetjes vliegen volop

De mannetjes van de grote/tweekleurige koekoekshommel en de vierkleurige/boomkoekoekshommel zijn de afgelopen tijd begonnen volop te vliegen. Dus het is weer opletten op plekken langs je route waar veel nectar te halen is (bijvoorbeeld bramen of distels). Vooral het eerste duo is in deze periode in opkomst, zoals de grafiek laat zien. De piek van mannetjes gewone koekoekshommel valt wat later in het seizoen. [Kijk vooral nog even in de basisgids hoe je ze ook al weer herkent](#). En we herhalen het voor de zekerheid: we hebben het liefst dat je ze als duosoorten invoert. Met goede foto's kunnen de grote en tweekleurige koekoekshommels op naam gebracht worden. Het andere duo is in het veld en met foto's niet op soortnaam te brengen. Mocht je foto's (kunnen) maken, dan juichen wij het toe als je ze aan je telling toevoegt. Maar we snappen dat veel mensen geen camera hebben, dat de hommels niet altijd meewerken en dat je vaak al je handen vol hebt aan de telling, zonder dat je ook nog eens met foto's in de weer bent. En dat is uiteraard ook helemaal goed.

Grote koekoekshommel (foto: Menno Reemer)

Excursies

Ook dit jaar organiseren we weer een serie excursies waar je als hommel- of vlinderteller aan kunt deelnemen. Om een keer samen in het veld te oefenen met hulp van een van ons. Of wanneer je eens een keer wilt uitproberen hoe het is om een hommel te vangen met een net en hem te hanteren. Hieronder vind je het voorlopige excursieprogramma voor hommeltellers. Je kunt je aanmelden door een bericht te sturen aan meetnethommels@naturalis.nl. Je kunt uiteraard met meer dan een excursie mee. Er staan nog geen tijden bij, de meeste excursies beginnen waarschijnlijk rond een uur of tien 's ochtends en duren enkele uren. Exacte verzamellocatie en tijd ontvang je voorafgaand aan de excursie. Het is mogelijk dat er nog excursies bij komen. Het excursieprogramma is ook te vinden op <https://www.bestuivers.nl/meetnethommels>, onderaan de pagina.

Datum	Provincie	Locatie	soort/algemeen
5 juli 2025	Zeeland	Zuid-Beveland	grashommel
5 juli 2025	Zuid-Holland	Oostduinen, Goeree	algemeen
7 juli 2025	Zuid-Holland	Haringvliet	zandhommel/moshommel
12 juli 2025	Gelderland	Nijmegen, Waldboeren	algemeen
30 juli	Zuid-Holland	Omgeving Zoetermeer	algemeen
9 augustus 2025	Zeeland	Zuid-Beveland	grashommel
10 augustus 2025	Drenthe	Assen, Asserbos	algemeen
12 of 13 augustus 2025	Drenthe	Dwingelderveld	heidehommel, veenhommel

Inloopvragenuur

We zijn gestart met een online inloopvragenuurtje, of eigenlijk halfuur. De komende tijd is er iedere week, meestal op dinsdag, van 15:30 tot 16:00 uur de gelegenheid om determinatievragen en andere vragen te stellen in een online vragen(half)uurtje. Mijn collega Dominic Dijkshoorn zal online zijn voor het beantwoorden van jullie vragen. Alle vragen die met het tellen, meetnet of determinatie van hommels te maken hebben, kun je stellen. Het is handig om je vragen of eventuele foto's die je wilt bespreken van tevoren te emailen naar: meetnethommels@naturalis.nl met als onderwerp: vragenuurtje. Wij hebben dan ook vooraf een beeld hoeveel mensen aanwezig zijn. Op

basis van de ervaringen in de komende weken bepalen we of dit een handige werkwijze is en of deze vragenuurtjes zinvol zijn. De link voor het videogesprek is elke week hetzelfde.

Dinsdag 24 juni • 15:30–16:00

Inloop vragenuurtje meetnet hommels

Link voor videogesprek: <https://meet.google.com/cvn-zfqy-spy>

Dinsdag 1 juli • 15:30–16:00

Inloop vragenuurtje meetnet hommels

Link voor videogesprek: <https://meet.google.com/cvn-zfqy-spy>

Dinsdag 8 juli • 15:30–16:00

Inloop vragenuurtje meetnet hommels

Link voor videogesprek: <https://meet.google.com/cvn-zfqy-spy>

Nieuwsbrieven

Deze nieuwsbrief is specifiek voor tellers van het meetnet vlinders en het meetnet hommels. Er is ook een algemene nieuwsbrief van De Vlinderstichting, daar kunt u zich ook voor aanmelden op www.vlinderstichting.nl.

Wilt u ook uw ervaring delen met andere tellers?

Heeft u leuke ervaringen op uw route en wilt u die delen met andere tellers? Wij ontvangen graag uw verhaal. Stuur het naar meetnet@vlinderstichting.nl.

Contact

Mocht u contact met ons willen, dan kunt u ons altijd bellen of e-mailen.

Landelijk Meetnet Vlinders

Chris van Swaay

José Kok, Hendrik Mertens, Ingeborg van Es-Boomsluiters en Kars Veling

Tel.: 0317 467346

meetnet@vlinderstichting.nl

Hommelmeetnet: Johan van 't Bosch, Dominic Dijkshoorn

Meetnethommels@naturalis.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetnet Vlinders en het Landelijk Meetnet Hommels. Mocht u geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kunt u de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij Instellingen het vakje bij Nieuwsbrief ontvangen uit te vinken. Klik hiertoe eerst op het groene vakje "aanpassen".